

KÉRDÉSEK

1. Milyen filmtörténeti korszakra volt jellemző az attrakció esztétikája/az attrakció mozija? Milyen vonások jellemzik az attrakció moziját? (Soroljon fel példákat.)
2. Mutassa be Szergej M. Eisenstein munkásságát.
3. Mutassa be Dziga Vertov munkásságát.
4. Mit fejez ki az expresszionista stílus, és milyen történettípusokkal társul? Melyek az expresszionista képi stílus jellemzői (L. H. Eisner és Kovács András Bálint szerint)? (Példázza filmrészletekkel.)
5. Mutassa be röviden Carl Theodor Dreyer munkásságát. Melyek a *Jeanne D'Arc passiója* c. filmjének a formai/poétikai jellemzői? Milyen avantgárd irányzatok hatását látjuk a filmben?
6. Mutassa be a 1930-1960 közötti időszak stúdió-alapú filmgyártási rendszerét Hollywoodban.
7. Mutassa be a klasszikus elbeszélőfilm főbb jellegzetességeit és vázolja a fontosabb műfajok (melodráma, gengszterfilm, vígjáték, bűnügyi film, western) sajátosságait, példákkal.
8. Összegezze Orson Welles életművét! (Térjen ki a szerzőiség kérdésére is Welles reprezentatív filmjei kapcsán!)
9. Helyezze el Alfred Hitchcock életművét Európa és Amerika, klasszikus és modern (film)paradigma között. (Példázza konkrét filmekkel.)
10. Vázolja fel az európai realista filmes irányzatokat (francia lírai realizmus, olasz neorealizmus, angol free cinema) és mutassa be, hogyan viszonyulnak egymáshoz, filmpéldákkal illusztrálva válaszait.
11. Melyek a modern film jellemzői? (Példázza konkrét filmekkel!)
12. Hasonlítsa össze a történetmesélés, jelenetépítkezés és képszerkesztés legfontosabb jellemzőit Federico Fellini *Az országúton* és *Az édes élet* című filmjeiben!
13. Miért tekintjük a film nyelvét megújító alkotásoknak Antonioni filmjeit? Mi volt új Antonioni művészetében, miben volt ez más, mint az, amit a klasszikus elbeszélőfilm konvenciói előírtak? (Mutassa be konkrét példákkal!)
14. Melyek Ingmar Bergman művészetének alapvető témái és állandó jellegzetességei? (Példázzuk konkrét filmekkel.)

SAPIENTIA FFM: EGYETEMES FILMTÖRTÉNET ZÁRÓVIZSGA

15. Értelmezze Ingmar Bergman *Persona* vagy Federico Fellini *8 és ½* című filmjét a szerző életművének kontextusában és mint modern önreflexív alkotást.
16. A francia új hullám megjelenése az európai filmtörténetben, képviselői, történelmi kontextusa, az új hullámos filmek általános jellemzői? (Példázzuk a látott filmekkel.)
17. A személyesség megjelenésének formái és összefonódása a jellegzetesen új hullámos témákkal Truffaut filmjeiben (*Csirkefogók*, *Négyszáz csapás*, *Antoine Doinel történetek*).
18. Mutassa be a *Cléo 5-től 7-ig/Lőj a zongoristára!/Kifulladásig/Külön banda/Bolond Pierrot* című filmek egyikét mint jellegzetesen új hullámos alkotást stílus és tematika szempontjából!
19. Mutassa be az 1970-es évek amerikai filmművészetének legfontosabb tendenciáit.
20. Mit jelent a megfigyelő film fogalma? Mutasson be egy alkotót vagy egy alkotást, amelyik valamilyen formában követi ezt a dokumentarista irányt/módszert.
21. Mutassa be Makk Károly *Szerelem* és Huszárik Zoltán *Szindbád* című filmjének hasonló és eltérő művészi vonásait!
22. Milyen modernista formák ismerhetők fel az 1960-as évek magyar új hullámában?
23. Határozza meg a jancsói parabola fogalmát, s mutassa be ez alapján a rendező 1960-as években készült filmjeit!
24. Mikor jelent meg a Budapesti Iskola a magyar film történetében? Mutassa be a filmes mozgalom ábrázolási technikáit egy ön által ismert filmen.
25. Mutassa be az ún. „fekete széria” egyik alkotását, és segítségével írja le az irányzat filmtörténeti jelentőségét!
26. Határozza meg a kelet-európai új hullámok groteszk realizmusának legfontosabb tematikus és stilisztikai jellemzőit, szemléltesse ezeket legalább két, különböző országbeli példával!
27. Mutassa be a Dogma 95 mozgalom főbb célkitűzéseit. Mi jellemzi a Dogma-filmeket? Mutassa be konkrét filmek alapján.
28. Mutassa be a román „új hullám” szerzőit, néhány filmes példával együtt.
29. Milyen főbb műfajhasználati tendenciák jellemzik az 1990-es és 2000-es évek filmkészítését? Példázza David Fincher/Quentin Tarantino/Christopher Nolan filmjeivel.

30. Mutassa be a posztmodern filmet, európai és amerikai kontextusban. Térjen ki David Lynch életművére.

AJÁNLOTT OLVASMÁNYOK

(több kérdéshez is kapcsolódó gyűjteményes kötetek, átfogó munkák:)

Kristin Thompson–David Bordwell: *A film története*. Palatinus, 2007.

Geoffrey Novell-Smith (szerk.): *Oxford Filmenciklopédia*. Bp., Glória kiadó, 1998.

David Bordwell: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest, MFI, 1996.

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Budapest, Palatinus, 2005.

Kovács András Bálint: *Metropolis, Párizs*. Budapest, Képzőművészeti Kiadó, 1992.

André Bazin: *Mi a film?* Esszék, tanulmányok. Budapest, Osiris, 1995.

Gelencsér Gábor: *Más világok. Filmelemzések*. Budapest, Palatinus, 2005.

(*egyres szerzőkre, műfajokra, stílusjelenségekre, korszakokra vonatkozó munkák:*)

Berkes Ildikó-Nemes Károly: *A bűnügyi film*. Uránusz Kiadó, 2001, 53-126.

Berkes Ildikó-Nemes Károly: *A western. Az amerikai film*. Uránusz, Budapest, 2006, 31-64.

Căliman, Călin: *Istoria filmului românesc 1897-2000*. Fundația Culturală Română, București, 2000.

Carabăț, Dumitru: *De la cuvânt la imagine*. Meridiane, București, 1987.

Caranfil, Tudor: *Dicționar de filme românești*. Litera Internațional, București, 2002.

Caranfil, Tudor: *În căutarea filmului pierdut*. Meridiane, București, 1988.

Cernat, Manuela: *A Concise History of the Romanian Film*. Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982.

Corciovescu, Cristina: *1234 cinești români*. Editura Științifică, București, 1996.

Dániel Ferenc: *A Conducator árnya. Román új hullám. Filmvilág*, 2008/1. 38–40 (internet)

David Lynch. Beszélgetések. Budapest: Osiris, 2003.

Dumitrescu, Mircea: *O privire critică asupra filmului românesc*. Arania, București, 2005.

Eisner, Lotte H.: *A démoni filmvászson*. Budapest, Magyar Filmintézet, 1994.

Eisenstein, Sz. M.: *Montázs 1938*. In: Sz. M. Eisenstein: *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Áron Kiadó, 1998. pp. 151–184.

Fulger, Mihai: *"Noul val" în cinematografia românească*. Grup Editorial Art, București, 2006.

Füzi Izabella (szerk.): *Hitchcock. Kritikai olvasatok*. Szeged, Pompeji, 2010.

Gelencsér Gábor: *Fikciós dokumentumfilmek*. In: Gelencsér Gábor: *A Titanic zenekara. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében*. Osiris, Budapest, 2002. 244–276.

Gelencsér Gábor: *Miért szép? A Szerelem és a hetvenes évek magyar filmművészete*. In: *Metropolis*, 1999/3. 98–108.

Geréb Anna: *Orosz montázsiskolák 1-2. Filmtett*. 2001. jún. 23–29. és júl.–aug. 23–27.

Gorác Anikó: *Keleten a helyzet... A román új hullám. Filmvilág*, 2010/6. 4–8. (internet)

Gunning, Tom: *Az attrakció mozija. A korai film és az avantgárd*. In: Kovács András Bálint (szerk.): *A kortárs filmelmélet útjai*. Budapest, Palatinus, 2004. 292–304.

Gyenge Zsolt: *Rend, nyelv, boldogság. Új román filmek. Filmvilág*, 2010/6. 9. (internet)

Györfy Miklós: *A láthatatlanság képei – Fehér György*. In: Zalán Vince (szerk.): *Magyar filmrendezőportrék*. Osiris, Budapest, 2004. 113–130.

Györfy Miklós: *Ingmar Bergman*. Budapest, Gondolat, 1976.

Kommunikációelméleti szöveggyűjtemény III. (Tömegfilm). Tankönyvkiadó, Budapest, 1979.

Kovács András Bálint, Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij, az orosz film sztalkere*. Budapest, Helikon, 1997.

Kovács András Bálint: *Tarr szerint a világ*. In: Kovács András Bálint: *A film szerint a világ*. Palatinus, Budapest, 2002. 314–339.

Margitházi Beja: *Óriások a közelben. A korai film közelnézetei*. In: uő: *Az arc mozija. Közelkép és filmstílus*. Koinónia, 2008. 42-63.

Mátyás Győző: *A látszat birodalma - David Fincher mozija*. Gondolat Kiadó, 2009.

Metropolis 2000/2: Orson Welles.

Nemeskürty István: *Fellini*. Budapest, Gondolat, 1974.

Sontag, Susan: *Begman: Persona*. In: *A pusztulás képei*. Budapest, Európa, é.n. 117–146.

Sontag, Susan: Godard. In: *A pusztulás képei*. 146–200.

Tasker, Yvonne (ed.) *Fifty Contemporary Film Directors*, London and New York: Routledge, 2011.

Urbán Mária: A francia lírai realizmus. *Filmtett*, 2001. nov., 22–26. old.

Vincze Teréz: Az olasz neorealizmus. *Filmtett*, 2001. dec.-jan., 18–23. old.

Williams, Linda Ruth et al. (ed.): *Contemporary American Cinema*. McGraw-Hill / Open UP, 2006, 334-352.

Zalán Vince (szerk.): *Budapesti Iskola: magyar dokumentum-játékfilmek 1973–1984*. MADE, Budapest, 2005.

Zsugán István: A *Szindbád* dialógtechnikája. In: Zsugán István: *Szubjektív magyar filmtörténet 1964–1994*. Osiris–Századvég, Budapest, 1994. 205–208.

Továbbá ajánlottak a filmtörténeti kurzusokhoz a könyvtárban és a tanszéki honlapon hozzáférhető egyéb oktatási segédanyagok, handoutok.